

SZALMA UTOLSÓ KIVÁNSÁGA!

„Engedjenek egy napra,
hadd végezzek két emberre!”

— Saját tudósítónktól. —

Szalma István utolsó kívánságáról sok mindent összeirtak már, de a tulajdonképeni utolsó óhaját eddig senkinek sem sikerült megtudni, mert Szalma István azt leplezetlen őszinteséggel csak egy börtönőrnek mondotta el a sirlomházban, az akasztás hajnalán. A Délmagyarország munkatársának sikerült a börtönőrrel beszélni, aki még most is, ha Szalma Istvánra gondol, remegve beszéli, hogy elvetemültebb gyilkost még nem szült anya.

Szalma István még az akasztófa előtt is arról ábrándozott, hogy van neki még két embere Makón, akiket nagyon jó volna, vérenek nagyon jól esne, ellenni láb alól.

Az akasztás napján, kora reggel, félöt órakor járt Szalmánál egyik börtönőr, akinek sikerült néhány percig beszélgetni az elvetemült emberrel. A gyilkos hangja egy cseppet sem remegett mikor ezt mondotta:

— Nem félek az akasztófától. Csak egyet sajnálok. Nagyon szeretnék huszonnégy órára haza menni, van odahaza két emberem, azokkal nagyon jó volna hamarosan végezni. Azután nem bánám, földarabolnának is.

— Nem bánta meg, hogy embert ölt? — kérdezte tőle a börtönőr.

— Már nincs rajta mit megbánni, rá sem érek már arra. Leszámoltam már az életem. Örülök neki, hogy fölakasztatnak, legalább megszadulok a fogház fülledt levegőjétől. Ez már ugysem élet, azután, ha öreg lennék, kiéresztenének, mihez kezdenék akkor?

Szalma a beszéd után rágyújtott egy cigarettára és a távozni készülő börtönőrnek csak ennyit mondott:

— Köszönöm, hogy meglátogatt. Nagyon szívesen látok mindenkit. Tudom, hogy akik meglátogattak, sohasem felejtene el. Na, Isten áldja meg!

Ez a beszélgetés is élénk fényt vet a legkegyetlenebb rablógyilkos sötét lelkére.

Osztják már szegedi államsegélyt

— Saját tudósítónktól. —

Szeged városi tanács ma foglalkozott a számvetés előterjesztésével, mely szerint 75.000 korona államsegély, a közigazgatási és városi tisztviselők között arány szerint lesz kiosztandó. Az államsegélyhez hozzájárul a tisztviselők esedékes lakbérilletéke és drágasági pótléka, mely összeggel együtt 86.673 korona a kiosztandó összeg. Egy-egy tisztviselőre átlagos számításban 56 korona jut. Nem nagy, sőt kicsi segély a mai drágaságos világban és épen azért a tanács is szigorúan ügyel arra, hogy szorosan csakis a közigazgatási tisztviselők részesüljenek benne.

SELYMETFONÓ RONGYOSOK.

Sztrájkol háromszázötven munkásnő.
Nyolc-tíz éves leányok kálváriája

A magyar selyemgyárak aránytalanul gyöngék. Minél kevesebb befektetés, minél kevesebb kiadás a munkásoknak: ez az általános szabály. Az állam hiába gondoskodott eperfiákról, hiába követ el mindent a selyemtenyésztésért, jönnek a kezdetleges gyárak, oda a versenyképesség.

Tipikusn kezdeleges viszonyok voltak a csabai selyemgyárban is. A munkásnők évek óta elégedetlenek. Most aztán kitört a sztrájk. A csabai selyemfonógyár 350 munkásnője beszüntette a munkát. A gyári leányok sorsa eléggé ismeretes. Olcsó munkabér és a legkomiszabb bánásmód a sorsuk. A csabai selyemfonógyárban is a legrosszabbak a munkaviszonyok. A tulhajtott hajcsárkodás jármát 8—10 esztendő leánykák is nyögig: 50—60 fokos forró vízzel dolgoznak. A gőztől és forró víztől hólyagos a kezük — ollóval vagdossák föl, csupa seb a testük. Most aztán föllázadtak a selymet fonó rongyosok. Péntek óta sztrájkolnak.

KIS LEÁNYOK KÁLVÁRIÁJA.

Nyolc-tíz éves leánykák is dolgoznak a csabai selyemfonó gyárban. Százszámra akadnak gyöngé, elecsenevészedett gyermek. Selymet fonó Az élet élvezetéből, megfogásából legalább: semmit se kapnak ők.

De a nehéz, emberfeletti ügyességet, kitartást követelő munka mellett más baj is akadt. Igazi kálvária-élet! Mert van a csabai gyárnak egy pofozógépe is: Molnár Pál munkavezető, aki amellet, hogy a szájjával is folyton bántja a védtelen teremteseket, a tetteleges bántalmazástól sem riad vissza. És ezt a bánásmódot szó nélkül, titkolt sirással voltak kénytelenek tűrni a leányok.

GYÁRI REND: BIRSÁGGAL.

Ami pedig a gyári rendet illeti, hát ezt igazán nagyszerűen szabályozta az igazgatóság. A gyári fegyelem értelmében a napnak két meghatározott percében mehetnek csak ki a leányok oda, ahová az igazgató ur is gyalog jár, viszont vizet is csak kétszer ihatnak napjában, ezt is pálinkától büzös flakók-ból. Aztán, ha elkésik valamelyik munkásnő, akkor már jól taksálják az elvesztett profitot: öt percért is három korona birsággal sújtják őket.

KITÖR A SZTRÁJK!

Ezek az állapotok végre is tette kényszerítették a selymet fonó, de rongyos kartonruhácskákban járó leányokat. Pénteken reggel hat tagu küldöttség kereste föl az igazgatót és átadta neki a memorandumot. Jobb bánásmódot, rövidebb munkaidőt és olyan munkabért kértek, amelyből legalább eltengődhesenek. Lássuk, mit kívántak:

	K-tól	K-ig
I. oszt. fonóoszt.	1.50	2.— K
II. o. fonóoszt.	1.20	1.80 K
III. o. fonóoszt.	1.10	1.40 K
IV. o. fonóoszt.	1.—	1.20 K
I—II. csomózóoszt.	1.—	1.20 K
III—IV. csomózó.	—80	1.20 K
I—II. főzőoszt.	—80	1.— K
III—IV. főzőoszt.	—70	—90 K
Tisztítóosztály	1.50	2.40 K
Gubóvágóoszt.	1.20	1.40 K
Bigásasszonyok	1.20	1.40 K
Macorásosztály	1.20	1.40 K

A munkaidőre vonatkozólag az eddigi tíz és fél óra helyett 10 órát kérnek.

„MENJENEK A FENÉBE.”

Az igazgató — Invernizzi Raffaello — azzal fogadta a küldöttséget, hogy: „Menjenek a fenébe!” A bárátságos küldést megfogadták a gyár összes munkásnői és kivonultak a sok könnytől ázott munkatermekből. A leányok a Vadász-vendéglőbe vonultak, de az igazgató parancsára csakhamar ott termett négy rendőr és mindannyit a gyár elé terelték. Debreczeni Lajos dr. szolgabíró a gyárban ütötte föl a tanyáját; odahívatta a sztrájkolókat megbízottait. Egyeztetés helyett arra akarta rábírní a munkásnőket, hogy térjenek vissza, az igazgató majd megbocsát nekik.

A leányok a sztrájtanyájukra vonultak; a város főterén a főszolgabíró parancsából nem szabad mutatkozniok, különben bekísérik őket. Tegnap négy leányt, négy ugynevezett „igazgató-t” 50—50 koronára megbüntettek.

JÖN A RENDŐRSÉG!

A sztrájk tanyán a rendőrök halatlan módon pimaszkodnak. Dubrovsky András rendőrtizedes a saját leányát is fölpofozta és kikergette a sztrájk tanyáról. Sőt annyira ment, hogy kardot húzott a leányok-ra: „Az anyátok istenit, ne kiabáljatok; ha egy-kettőt le is szurok, nem lesz semmi bajom!” — biztatta önmagát.

A bántalmazottak egytől-egyig megtették a rendőr ellen a följelentést.

A sztrájk tart.

Egy iparvasut körül.

— Saját tudósítónktól. —

Iparvasut engedélyt kért Szeged várostól a Schachtitz József-féle Alföldi gőzfűrés és gőzmalom. Még 1907-ben vette a területet a várostól és bár az iparvágány építésére az engedélyt három év előtt megkapta, azóta építési engedélyt nem kért és a várossal semmiféle szerződéses viszonyban nem állott. Ezért a tanács úgy határozott, hogy az iparvágány engedélyezéséről csak akkor tárgyal, ha a vállalat a várossal szerződéses viszonyba lép.

6—8 millió gyufából.

— Saját tudósítónktól. —

Fehér foszfor nélkül, emberségesen gyártják majd a magyar gyufát, minél előbb. Talán már a télen. A gyufamonopólium előkészítésén a magyar pénzügyminisztériumban szorgalmasan dolgoznak és az osztrák kormányval együtt az azonos szövegű javaslatokat egyidejűleg bocsátja majd parlamenti tárgyalás alá.

A munkában levő törvényjavaslat részleteiről beavatott forrásból halljuk a következőket:

Hosszu ideig tanácskozott a két kormány afölött, hogy a gyufamonopóliumnak melyik formája volna legcélszerűbb a fiskus érdekei szempontjából. Magának a gyártásnak állami monopóliumba vételét, — az összes gyufagyárak megváltását tette volna szükségessé — már elcsették. Legnagyobb valószínűség szerint az árusítási monopólium mellett fog a két kormány állást foglalni. Ez esetben kontingentálni fogják az egyes gyufagyárak termelésének mennyiségét és az előállított készanyagot előre megállapított árban veszi át a kincstár, hogy azt jelentékenyen magasabb áron hozhassa majd forgalomba. Az árusítás trafikokban fog történni. Az ekszporttal nem foglalkozik az állam. A gyárosoknak ezt a régi munkakörét nem érinti a törvényjavaslat.

A kincstárnak az új monopóliumtól várható évi jövedelmét, szakörökben 6—8 millió koronára becsülik.

JUSTH SZEGEDEN.

Népgyűlés a választói jogér

— Saját tudósítónktól. —

Az általános titkos választójogi liga, szegedi osztályának vezetőjéhez Hollós József dr. orvoshoz érdekes levél érkezett Justh Gyulától. Justh a Liga elnöke arról értesíti Hollóst, hogy Kelemen Béla dr. országgyűlési képviselő beszámolója alkalmából ő és még néhány képviselőtársa Szegedre jönnek és az általános titkos választójog érdekében népgyűlést fognak tartani. A népgyűlésen Justh Gyula nagyobb beszédben fogja kifejteni politikai álláspontját.

Itt említjük meg, hogy a szegedi szociáldemokratapárt augusztus huszadikán, Szent-István napján népgyűlést és népgyűlést tart az általános választói jog miatt. Erre a gyűlésre Justhot is meghívták. Reggel nyolc órakor mennek át Ujszegedre s künn maradnak. A főkapitány — nagyon helyesen — egész napra engedélyezte a népgyűlést, annál inkább, mert május elsején az elmaradt.